

Belianes, 4 desembre 1978

CATALA PER A TOTS

Propòsit : a partir de la realitat del Decret sobre l'Ensenyament del Català, discutir una mica la situació present i futura de la consciència de la llengua per part del poble.

El Decret sobre l'ensenyament data del 2 de setembre de 1978.

Havia estat aprovat entre l'abril i el juny.(promulgació).

1-
Contingut decret : a totes les escoles de Catalunya des de preescolar a tota l'EGB,BUP i F.P.primer grau s'impartiran dins l'horari normal classes de català.

2- Les escoles que ho demanin i es justifiqui per la composició socio-lingüística dels alumnes, poden, amb aquiescència dels pares, ensenyar en català.

3- L'horari serà de 3 o 2 hores setmanals (F.P.)

Per a l'ensenyament en català cal que els mestres estiguin reciclats. (1ª etapa, el propi mestre; 2ª etapa, un professor especialitzat...o el propi mestre.)

4- El Ministeri dedicarà els fons econòmics necessaris per a l'ensenyament del català.

Aquest Decret planteja dues perspectives de discussió:

Lluita pel català a l'escola .---

Dificultats fins a 1960, enomes. Prohibició expressa i total. No es podia tenir ni un sol llibre català a l'escola. Persecució.

1961 - IEC crea la JAEC (1310 titulats)

1962 - O.C. crea la Comissió Delegada d'Ensenyament que canvia el nom

1969 - pel de DEC (esdevé el Centre propulsor de la llengua): crea professors, els col.loca, cursos correspondència

1966 - Rosa Sensat. escola de mestres, cooperativa material...

1970- Llei d'Educació parla de llengües natives. (primera concessió)

1974 -DEC actua com una Direcció General : instaura 2 hores setmanals a les escoles on col.loca professors.

1975- Català a les ciutats i pobles principals. Paga Omnium
(el 1977 subvenció classes català 69,048.984.

Algun ajuntament comença a ajudar .Els alumnes arribaran a 250.000 que hauran rebut català sense ajut Ministeri i abans del Decret. Admirable previsió

1977-78 1.000 escoles ensenyen català i 100 han optat per Escola Cat.
2.000 mestres fan cursets i cursos reciclatge.

1978. Decret (Fonts: acords Moncloa Tarradellas-Suàrez i doctrines papal i UNESCO.

1888 - Còngrés Nac. Pedagogia. "La ciencia pedagògica reclama la ensenanza en la lengua que l niño conoce".

R e n a i x e n ç a : nou horitzó cultural : cultura és vida catalana

1898 - Flos i Calcat : col.legi St.Jorge.

1899- Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana

1906- Prat de la Riba. Diputació, camí de Mancomunitat: globalitat.

1904- Escoles Mn.Cinto 1905 Horaciana 1906 Districte VI i Liceu Escol

1906- Bardina i Escola de Mestres. (Martorell, Galf...)
"L'escola catalana i activa"

1908- Projecte pressupost ajuntament barceloní, primeres escoles públiques catalanes.(no passa)

1914- Ajuntament: Escola del Bosc (Dir.Rosa Sensat)
Escoles Mar. Guinardó.B aixeras...(1922 Patronat escola

1913- Diputació Consell Pedgogia (A.Galf) Escoles Estiu.

1925- Primo Rivera ho destrueix.

1931- Catalanitat, laïcisme democràcia. Escola Normal de la Generalitat
Càtedres catalana a les Escoles Normals. Institut-Escola. U^{iv}.Auton

DOS inconvenients : constitució república : "no es pot obligar ningú a conèixer una determinada llengua".

Estatut : cooficialitat. (aquest problema continua)

Intervenció dels pares. Demanen escola en català i català a l'escola. Aparició de llibres de text. Casals, Arimany, Teide...
Comença la discussió constitució i de l'Estatut (projecte)

Conseqüències del decret.

1- favorables : ensenyament en català // més nombre de coneixedors del català (mestres i alumnes) // normalitat relacions, si es respecta llengua territorial//

2- ~~Integramentament favorables~~ : Resistències forasters, funcionaris i catalans diglòssics.
o desfavorables

campanyes en contra : diglòssia.

atonía i fidelitat al reglament (3 hores)
no demanar escola catalana.

"això-serà-una-complicació: francès.

alumnes protesten nova assignatura .

Reacció : el català és un ús al qual tenim dret. És llengua nostra.

el català és útil, necessari, indispensable per a pensar.

Reflexionar : cada any 60.000 nens comencen a estudiar a Ca-

telunya : un 20% seran lectors i gent interessada a parlar bé. Un altre 60 % para arà bé perquè n'haurà après. Un altre 20% parlarà millor que no parlaria si no hagués fet catalaa l'escola.

Reflexionar : conquesta paulatina (hi haurà més pressió del cercle ampli de catalano-parlants) de TV Ràdio, Cinema, Diaris (el Temps) revistes.

Reflexionar : si el nivell de vida augmenta, augmentarà la part del temps lliure dedicada a la lectura (lectura =manteniment del català correcte).

Reflexionar : possibilitats d'una llengua standard (mestres, funcionaris jutges, locutors, polítics, predicadors).

RESUM : l'ensenyament del català, encara que limitat, i amb proplemes econòmics i de saturació d'horaris (BUP). és positiu . N'hi ha prou?
NO. Convé l'escola catalana.

~~Abandonamentmescolahonocatalahamamram~~

Abans de plantejar el segon ambit, el de l'escola catalana, fixem-nos en els esforços fets -a part de reclamar català a l'escola- per no abandonar la llengua, al contrari, anar-la ensenyant amb dificultats.

2ª part.-

ESCOLA CATALANA.

Si teníem un Estatut prou ample, tindriem escola catalana. L'Escola catalana tendeix no solament a fer-ho tot en català, sinó a combatre l'esperit conformista, passiu, pedagògicament retardat, burocràtic, dels sistemes centralistes, mono-educadors.etc...

Escola feta en català, però, sobretot, pensada a la manera catalana. Hi ha una gran tradició.

1714-1716 Decret de Nova Planta. Es recomana l'ús del castellà.
Resistència tot el s. XVIII.

1749- Baldori R^uxach (32 anys després de Nova Planta)
(11 edicions en 80 anys)

1768- Real Cèdula "única llengua, la castellana ".

La gent continua en català : Beceroles Cató, ~~Manada~~
Fra Anselm, El Pelegrí.
2on ensenyament castellà - U iversitat llatí.

1825- Plan y Reglamento de Escuelas. Control estatal, castellà.

1850 tot en castellà. Diglòssia ? (Milà i Fontanals)
(protestes gironines)

1870- iniciativa privada : escoles amb textos bilingües.

UN TERCER inconvenient : el manteniment per part de l'Estat de tot el seu aparat educatiu dins el territori català : mestres de fora, i canvis constants , arribada de desconexedors...

1936 - CENU Consell Escola Nova Unificada: pla d'ensenyament modern catalanització total.
(la guerra no el deixà desenvolupar bé)

Postguerra -- Lluita per l'escola catalana. Busca de la continuïtat. resistència al "brutal retrocès pedagògic consegüent a la derrota " (J.Galí).

1939-1950- Virtèlia Betània, Isabel Villena, I.T.Eulàlia Escola del Mar (Pere Vergés, escola estatal)

1950-55 Thalita, St. Gregori, Laietània, Costa i Llobera...

Rosa Sensat

Volem escola catalana. Per a feraixò cal evitar que el Ministeri tingui aquesta possibilitat d'interferència total, i tingui l'esclusiva dels recursos. Tot això pot atenuar-ho una ~~manera~~ bona actuació al Parlament, però les resistències encara són moltes. I hi seran. L'Estat té necessitat d'enviar mestres de l'interior -pocs habitants- cap a les zones perifèriques, i no vol exclusivitat lingüística catalana...

Ultima demanda.- Som conscients que no n'hi ha prou amb català a l'escola ni amb l'escola catalana : cal la societat, l'ambient, l'atmosfera plenament catalana.

La llengua ho ha d'envair tot: RENFE, TELEFONICA...(anècdota Batista i Roca). Ha de dominar, efectivament. Ha de penetrar als ghettos de l'Hospitalet, la Verneda,, i tot el cinturó industrial i suburbial de Barcelona. Penetrar des de dalt, des de la Generalitat.

La Generalitat ha de tenir tota la cultura en les seves mans: llavors podrà fer una cultura catalana projectada damunt la societat catalana és a dir, l'escola, la Universitat, els mitjans de comunicació, ~~amb~~ el món científic, la premsa, el llibre, els serveis culturals i socials vehiculats en català.

Mireu ~~amb~~ la biblioteca que ara ~~amb~~ tindreu serà una biblioteca en castellà. Es un servei del govern central: en castellà tot i trobar-nos a Catalunya: cal ~~amb~~ que això canviï : que també n'enviïn en català des de Madrid. Però millor fóra que la biblioteca fos catalana amb els llibres que calgués ,també, en castellà.Es a dir la iniciativa cultural és el que demanem: llavors tindrem català pr a tots.